

3. Фінько А. Є. Державотворча теорія Богдана Кістяківського в контексті формування етичного реформсоціалізму. В кн.: Мультиверсум. Філософський альманах. К., 1998.
4. Хейман С. Кістяківський: боротьба за національні та конституційні права в останні роки царату. К., 2000.

Хоменко О.В.
Студ. гр. БХФ-1-20

Науковий керівник канд. філософ. наук, доц. Р. В. Множинська
Київський національний університет технологій та дизайну

ІСТОРИОГРАФІЧНА СПАДЩИНА І. КРИП'ЯКЕВИЧА

Основним завданнями вивчення спадщини видатного письменника Івана Петровича Крип'якевича є ознайомлення з основами його філософії, діалектикою і логікою творчого мислення, формування уявлень про етапи розвитку історико-філософської думки, його соціально-історичний та духовний контексти. «Важливо знайти інтегруючі чинники духовних процесів, що визначали б пріоритети суспільної думки, а значить і напрямки теоретичних пошуків. В цьому контексті, видається за необхідне залучити до кола культурологічного дослідження поняття «національна ідея» як того критерію, що найбільш адекватно виражає світовідчуття та світосприймання народу, адже будь-яка ідея викривається у плоті і крові, в життєвій взаємодії з тим середовищем, в якому виховується людський дух до її усвідомлення» [2, с. 12].

Коли аналізуємо наш сучасний погляд на світ, вирінає питання, як далеко в минуле сягають джерела нашого світовідчуття: коли, в якому часі появилися первні нашого світогляду, які саме були ті початки, в яких умовах вони розвивалися і що з них дійшло до нашої епохи. «Розгляд цих проблем може мати особливе значення, коли, серед змінливості поглядів на світ у різних епохах, повелось би нам знайти деякі постійні форми, що все були однаково цінні. Ті постійні основи мали б ціну і для нашого покоління, послужили б нам за певні дороговкази в наших світоглядових розшуках і ваганнях» [3, с. 277].

Крип'якевич Іван Петрович (1886-1967) – історик, академік АН УРСР, професор Львівського університету, доктор філософії. Автор багатьох праць з історіографії («Українська історіографія»; 1923), археології, сфрагістики, історії культури, численних науково-популярних нарисів з історії України [2, с. 12].

Крип'якевич вважав, що однією, чи не найважливішою, справою національного відродження є питання української книжки. Воно було настільки болючим, що І. Крип'якевич не тільки ставив його на перше місце серед учительських і наукових кіл для розгляду, а й сам активно працював над створенням українського підручника з історії. Серед

аспектів педагогічної діяльності І. Крип'якевича поряд із викладацькою роботою, методичною працею з учителями народних шкіл, теоретичними розробками з питань створення національної школи необхідно виділити окремо підготовку підручників та посібників. Створені на національній основі нові підручники були вагомим внеском як у методики навчання, виховання багатьох поколінь галицької молоді, так і в українську історичну науку. Педагог-просвітитель, укладаючи українські підручники, посібники, програми, керувався неабияким досвідом підготовки такої методичної літератури для україномовного навчання. Педагогічна діяльність І. Крип'якевича допомогла йому побачити потреби тогочасної школи, можливості в опрацюванні історичного матеріалу школярами, так і тих, хто прагнув більше дізнатися про історію своєї Батьківщини. У часописі «Письмо з Просвіти» І. Крип'якевич писав: «Історія має не тільки теоретичне значіння як наука для науки, але й дуже велику практичну вартість, коли поставити їй за ціль пояснювати теперішність. У Західній Європі вже давно зрозуміли се завдання історії і пишуть у відповідний спосіб підручники». Історик Я. Дашкевич помітив у великій науковій спадщині вченого «дві лінії творчості – дослідницьку і популяризаторську, які не суперечили, а навпаки, доповнювали одна одну». Одним із напрямів популяризаторської роботи І. Крип'якевича стало написання підручників з історії різного рівня, які були розраховані на певні категорії населення. Це й історія для початківців, і для старшокласників, і історія України для самоосвіти, і, врешті, такі фундаментальні підручники, як «Історія України», «Велика історія України», «Всесвітня історія», «Історія українського війська», «Історія української культури» тощо. Підручники та посібники писалися на той час у складних історичних умовах, у період становлення національного руху, громадянської війни, боротьби за владу в Україні різних політичних сил. Саме на 1917 – початок 1920-х рр. припадає період відродження національної школи у Наддніпрянській Україні. Перший державний орган управління освітою – Генеральний секретаріат освіти – одним із головних завдань уважав створення підручників відповідного змісту. Але за існування Української Центральної Ради реалізувати ці задуми не вдалося» [3, с. 212]

Отже, підсумовуючи, можемо констатувати, що демократична організація суспільства передбачає вільний вияв філософією властивого їй потенціалу як необхідну умову забезпечення духовної і соціальної різноманітності. Це потребує розвиненої філософії й мусить культивувати філософську культуру, якщо прагне зберегти й посилити свою життєздатність. І історико-філософський спадок І. Крип'якевича є величезною нивою для досліджень.

Література

1. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. К., 1999.— 309 с.

2. Заболотна І.І. Крип'якевич — учень, співробітник, послідовник М. Грушевського // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. № 91-93. 2007. С.145.

3. Ковальчук О.В. Українське народознавство. - К.: Освіта, 1992. - испр. и перераб. / Гл. ред. М.Д. Аксенова. - М.: Аванта, 1999. – 704 с.

Петренко О.І.

Студ. гр. БХФ-2-20

Науковий керівник канд.філософ. наук, доц. Р.В. Множинська
Київський національний університет технологій та дизайну

КОНКОРДИЗМ В. ВИННИЧЕНКА

Метою цієї дослідної роботи є аналіз світоглядної позиції В.Винниченка через призму етики і філософії та висвітлення основних етико-філософських ідей у його творчості – досягнення щастя через єднання людини з природою та суспільством.

Дослідження творчості В. Винниченка з етико-філософської точки зору розпочав Г. Костюк у кінці 1940-х років. Але нещодавно ідея філософії конкордизму, засадою якої є «усуспільнення» людиною самої себе, погодженість її із собою, іншими людьми, з природою набула подальшого розвитку.

Володимир Винниченко – український письменник, публіцист, політичний і державний діяч, автор етико-філософської теорії конкордизму.

Як філософ і мудрець він вважав, що людина з незапам'ятних часів через гріхопадіння порушила властиву їй в нормальному (щасливому) стані рівновагу й «погодження сил» та впала в дискордію (розлад сил), а відтак – в агресієфільство.

«Конкордизмом ми називаємо систему лікування та реорганізації сил сучасного людського організму, сил як фізичних, так і психічних, систему базовану на рівновазі та погодженні тих сил» [4, с. 8].

Гармонія біологічного і духовного є основою концепції конкордизму. Хвороби та нещастя є результатом дисгармонії – відсутності рівноваги та гармонії. А дизкордизм – це духовний дисбаланс сучасного людства. В. Винниченко приходить до висновку, що все в людині повинно бути узгоджене: «Розлад цих сил між собою всередині нас, або з силами, що поза нами, неодмінно дає те, що ми зevamo нещастям» [4, с. 198].

Увага В. Винниченка до моральних цінностей людини, зокрема до проблем особистого щастя, була викликана умовами його доби: революціями, війнами, соціальними змінами. Будучи також і політичним діячем, він прагнув поєднати мораль, свою громадянську позицію та бачення ідеального державного ладу. Але, незважаючи на це, В.Винниченко був переконаний, що шлях до щастя кожна людина повинна